

Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

11. ročník, školský rok 2018/19

Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)

Megjegyzés: a monotematikus rész kérdéseit * jelöltük meg

1.* Találkozhattak az alábbi személyek? Válaszolj a válaszíven igennel vagy nemmel.

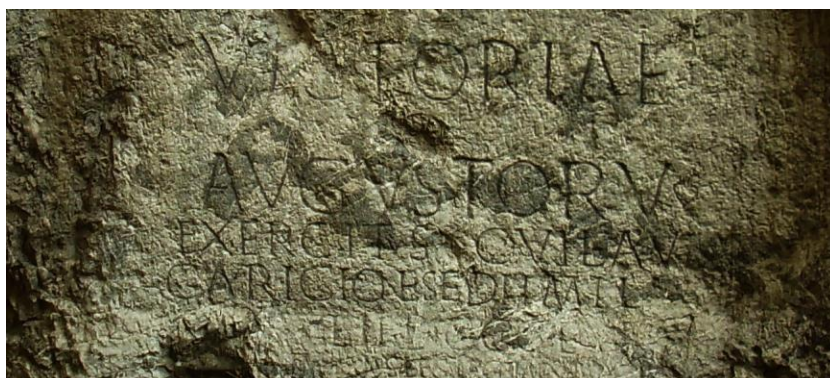
- A. Pribina fejedelem és Samo
- B. Marcus Aurelius és Dioklecianus
- C. Attila és Samo
- D. Marcus Aurelius és Pribina

2.* Válaszd ki az alábbi válaszok közül a megfelelőt. Mit jelent a terra sigillata kifejezés.

- A. kitűnő minőségű fényes felületű vörös kerámia
- B. pontosan díszített aranyozott ékszerek
- C. jó termőtalaj része
- D. a római katona felszerelése

3.* Ha a római légátus azt a parancsot kapná, hogy a légióját helyezze át Aquincumból Carnuntumba, majd meg kellene védenie Laugariciot, amelyet megtámadtak a barbár törzsek, akkor mely mai településeket látogatna meg? Az alábbi lehetőségek közül válaszd ki a megfelelőket és írd a válaszívre.

Dévény, Rév Komárom, Budapest, Petronell, Trencsén, Komárom, Aranyida/Zlatá Ida

4.* Abban az időben, amikor a mai Szlovákia területe a Római Birodalom határvidékén terült el, és szeretnél ellátogatni Bécsbe, Izsára vagy Oroszvárra, melyik településre látogatnál el az alább felsoroltak közül. Válaszd ki a megfelelőket és írd a válaszívre.

Vindobona, Laudamo, Aquincum, Kelementia, Laugaricio, Agnuncium, Gerulata

5* A kőfaragó tanoncok elhibázták a nevek átírását. A kusza szavakból állapítsd meg az ismert törzsek nevét, amelyek a rómaiakkal harcoltak. A megoldást írd a válaszívre.

- a) ltike b) manimarko
c) divák d) daliavn

6.* A képen látható oszlop Rómában található. A tizenöt évig tartó római háborús konfliktus emlékére emelték, amely a mai Szlovákia területét is érintette. A háborúban maga a császár is részt vett, aki itt írta meg filozófiai művének egy részét. Írd le a válaszokat.

- A. Milyen néven ismert az a háborús konfliktus, melynek csatáit az oszlopon ábrázolták.
B. Írd le a császár nevét, aki részt vett a háborúban és így meglátogatta országunkat.
C. Írd le műve szlovák fordításának címét, melynek egy részét területünkön írta.

7.* Írd le a római védelmet szolgáló határvonal latin nyelvű megnevezését és a két jelentős kereskedelmi útvonal szlovák nevét, amelyek abban a korban területünkön is áthaladtak.

8.* Olvasd el figyelmesen Ammianus Marcellinus leírását és válaszolj a kérdésekre.

„Senki sem műveli a földet, senki sem hajlandó az eke mögé állni. Nincs állandó lakhelyük, nincs otthonuk, sem törvényük. Megállás nélkül kóborolnak kocsijaikkal és lovaikkal. Megvannak anélkül, hogy főznék, vagy fűszereznék ételeiket. Beszédük nyers, a vallási és egyéb értékeket sem ismerik.“

- A. Írd le a törzs nevét, amelyet a történész jellemzett?
B. Hogyan nevezték ezeket a törzseket abban a birodalomban, ahonnan a történész származott?
C. Hogyan nevezzük a szövegben leírt életmódot?

9.* Alkoss párokat a logikailag összeillő szóösszetételekből.

A. a rómaiak kvádok elleni megtorló hadjárata	1. Ravenna
B. Róma bevétele és kifosztása	2. csodálatos eső
C. osztrogótok királyságának fővárosa	3. itinerár
D. útitérkép, napló	4. Vandálok

10. * A felsorolt folyók egyikénél volt a szlávok őshazája. Írd a válaszívre a folyó nevét.

Duna, Dnyeper, Dvina, Volga

11. * Szlovákia területére a szlávok aA.... hegység hágóin jöttek be és délről aB....folyó környékéről. Írd a válaszívre a hegység és a folyó nevét.

12. * Ha nomádok lennétek, akkor ?

- A. a királyi krónikákba bejegyeznétek a jelentős eseményeket
- B. vándorolnátok a sztyeppeken jobb legelőt keresve
- C. az uralkodó testőreiként dolgoznátok

13. *Alkoss értelmes szavakat a betűhalmazokból és írd hozzájuk a megfelelő magyarázatot. Írd a válaszívre az értelmes szavakat és értelmük sorszámát.

A. INCEMZA	1. szabad szláv férfiak gyülekezete
B. ADVALYK	2. a halál és a tél szláv istennője
C. OTNBTVRÍC	3. szláv lakhely
D. NAMREO	4. erdei méhészet
E. AEČV	5. a tavasz és az újjászületés szláv istennője
F. VSNEA	6. szláv törzsek törzsfőnöke

14. * A Vogastisburg melletti sikeres ütközet után 631 –ben Samo birodalmához csatlakozott az Elba menti szerbek fejedelme is. Hogy hívták a fejedelmet?

15. * Egészítsd kis a szöveget és írd a válaszívre. A birodalmak nevénél segítségül szolgálnak a kezdőbetűk.

A Nyugatrómai Birodalom megszűnése után ...A...-ben kezdetét vette aB.....kornak nevezett időszak. Ebben az időszakban Európát három nagy birodalom befolyásolta. Az egyik birodalom...C... csupán Európa területén létezett a másik birodalmat...D...az ókori Róma folytatójának gondolták a harmadik....E....birodalom befolyásolta a világrész délnyugati részét.

16. Konstantín és Metód termérdek irodalmi művet írt. Az alábbiak közül válaszd ki azokat, amelyeket Metód írt.

Proglas, Intelmek/adhortáció uralkodóknak, Cherson legenda

17. Konstantín és Metód elérték a pápánál, hogy a szláv nyelv liturgikus nyelv lehessen. Írd a válaszívre azt a három nyelvet, amely használata engedélyezve volt a keresztény istentiszteleteken.

18. Szlovákiában mostanáig minimálisan három egyházi épület maradt fenn, amely a Magymorva Birodalom idejéből származik. Írd a válaszívre hol találhatók az épületek. Segítségül szolgálnak a mellékelt képek és a kezdőbetűk.

19. Találkozhattak –e az alábbi személyek? A válaszívre írd az igen vagy nem választ.

- A. Pribina fejedelem és I. Svätopluk.
- B. Német Lajos király és I. Mojmír fejedelem
- C. Dagobert király és Rastislav fejedelem
- D. I. Svätopluk fejedelem és Német Lajos király
- E. Kocel fejedelem és Metod püspök
- F. II. Adorján /Hadrian pápa és Rastislav

20. Egészítsd ki az alábbi szöveget:

I. Istvánt azA.....házból 1000-ben első magyar királlyá koronázták. Előtte azonban le kellett győznie erős ellenfelétB.....herceget. A harcban segítségére voltak a szláv főurak ... C ... és ...D...

21. Az alábbi jellemzés alapján írd a válaszívre, kikre vonatkozott. Segítségül szolgálnak a kezdőbetűk.

- a) a legfelsőbb királyi hivatalnok Magyarországon
- b) kismemes, aki a fejedelmet szolgálta
- c) nagybirtokos főnemes
- d) a katolikus hitelvekkel ellentétes
- e) valamilyen csodával kapcsolatos személy, aki halála után képes volt megvédeni és segíteni a hívőket
- f) a királyi komitatus irányítója

22. Olvasd el az alábbi szemelvényt ,amely 1222-ben íródott Magyarországon.

„Amennyiben a király hadat visel az országán kívül, a nemesek nem kötelesek ebben részt venni, csak a király költségére.“ ... „Egész vármegyéket / comitatus vagy bármely címetek örökös birtok joggal nem osztunk.“

- A. Milyen dokumentumból valók a rendelkezések? Írd le a dokumentum nevét.
- B. Melyik uralkodó idejében kényszerítette ki a nemesség ezeket a kiváltságokat?
- C. Írd le a századot, amelyben a dokumentum létrejött.
- D. Ez a keresztény uralkodó részt vett a kereszties hadjáratban, amiért egy jelzővel illették. Írd le, milyen jelzővel.
- E. A dokumentumban foglalt rendelkezések hosszú ideig voltak érényben Magyarország területén. Csupán egy bizonyos forradalom idején szűntek meg. Írd le, melyik században szűntették meg a magyar nemesség kiváltságait.

23. Határozd meg, melyik esemény történt korábban?

- a) Hus János megégetése a konstanzi zsinat idején, **vagy** az Academia Istropolitana megalapítása.
- b) az Arpád ház kihalása férfi ágon, **vagy** a körmöcbányai pénzverde megalapítása.
- c) a Nyitrai dukátus/részfejedelemség megszüntetése **vagy** Nagyszombat városi kiváltságlevelének kiadása
- d) glagolita írás megalkotása **vagy** a cirill betűrendszer

24. IV. Béla uralkodása idején Magyarországra betört egy Ázsiából származó nomád törzs hadserege. Válaszolj az alábbi kérdésekre:

- a) Hogy nevezték ezeket a nomádokat?
- b) Melyik évben történt a támadás?
- c) Hol játszódtott le a meghatározó ütközet?
- d) Győzött a magyar sereg? Válaszolj igennel vagy nemmel.
- e) Melyik évben távoztak Magyarországról a nomádok?
- f) Mi okozta távozásukat? Katonai sikertelenségek? Válaszolj igennel vagy nemmel.

25. Melyik 15. századi magyar uralkodóról állították a kortársai, hogy nagyon jól beszélte a „lingua slavica“ nyelvet. Írd a válaszívre a nevét és válaszd ki a felsoroltak közül azt, amelyik a latin kifejezésnek megfelel.

- A. folyékonyan olvasott és írt latinul
- B. ismerte az orvostudomány alapjait
- C. kitűmőően lovagolt
- D. megértettette magát szláv nyelven

Autori: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský, Mgr. Lenka Truchanová

Recenzent: Mgr. Barbora Kopuncová

Preklad: Ing. Veronika Zsideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2019